2024/2301

10.10.2024 г.

РЕЗОЛЮЦИЯ (ЕС) 2024/2301 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

от 11 април 2024 година,

съдържаща забележките, които са неразделна част от решението за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Европейския институт за иновации и технологии (EIT) за финансовата 2022 година

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ,

— като взе предвид своето решение за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Европейския институт за иновации и технологии („Института“) за финансовата 2022 година,

— като взе предвид член 100 и приложение V към своя Правилник за дейността,

— като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол (A9-0132/2024),

А. като има предвид, че според отчета за приходите и разходите ([1]) на Института неговият окончателен бюджет за финансовата 2022 година възлиза на 406 585 390,99 EUR, което представлява увеличение с 12,65 % спрямо 2021 г.; като има предвид, че бюджетът на Института се осигурява основно от бюджета на Съюза;

Б. като има предвид, че в своя доклад относно годишните отчети на Института за финансовата 2022 година („доклада на Палатата“) Сметната палата („Палатата“) заявява, че е получила достатъчна увереност, че годишните отчети на Института са надеждни и че свързаните с тях операции са законосъобразни и редовни;

Бюджетно и финансово управление

1. отбелязва, че усилията за контрол на бюджета през финансовата 2022 година са довели до степен на изпълнение на бюджетните кредити за поети задължения за текущата година от 94,03 %, което представлява намаление с 3,88 % спрямо 2021 г.; отбелязва, че степента на изпълнение на бюджетните кредити за плащания за текущата година е 98,42 %, което представлява намаление с 1,06 % спрямо 2021 г.;

2. отбелязва, че размерът на окончателния бюджет на Института е резултат от изменение за сума в размер на 656 930,67 EUR, прието от управителния му съвет поради промени в годишната работна програма на Института за 2022 г.;

3. отбелязва със загриженост констатацията на Палатата относно законосъобразността и редовността на безвъзмездните средства на Института, които са били впоследствие проверени от независим външен одитор, тъй като процентът на грешки през 2021 г. беше 1,73 % (спрямо 0,66 % през 2020 г.), и подчертава, че въпреки че процентът на грешки все още е под прага на същественост от 2 %, критичните рискове, дължащи се на увеличения бюджет, мандат и дейности в рамките на „Хоризонт Европа“, съчетани с увеличения брой на общностите на знание и иновации (ОЗИ), могат да окажат натиск върху способността на Института да упражнява ефективен надзор и контрол върху ОЗИ, което би могло да доведе до по-висок процент грешки и неоткрити нередности в бъдеще; призовава Института да предприеме конкретни стъпки за намаляване на процента грешки;

4. отбелязва въз основа на доклада на Палатата, че през 2022 г. Институтът е платил лихви за просрочени плащания във връзка с безвъзмездни средства в два случая на обща стойност 32 070 EUR; отбелязва със загриженост, че и в двата случая Институтът не е наблюдавал достатъчно добре регулаторните срокове, което показва слабост в процесите на Института, свързани с плащанията; отбелязва, че съгласно отговора на Института на констатацията на Палатата, считано от 2023 г. той е преразгледал процедурите си за управление на безвъзмездните средства, обучил е съответния персонал и използва ИТ системата на Комисията за управление на безвъзмездните средства (eGrants), като по този начин значително е намалил вероятността от възникване на подобна грешка в бъдеще;

Резултати от дейността

5. отбелязва със задоволство, че Институтът използва система от ключови показатели за резултатите от дейността, свързани с оперативните дейности, управлението и институционалната комуникация; отбелязва освен това, че Институтът е изпълнил с известни закъснения приблизително 95 % от работната си програма за 2022 г.; отбелязва, че в рамките на Новата европейска програма за иновации на Института бяха възложени нови дейности, които не бяха включени в първоначалния план и не бяха отпуснати допълнителни ресурси за изпълнението на тези дейности;

([1]) ОВ C 489, 22.12.2022 г., стр. 56.

6. приветства факта, че Институтът е продължил да увеличава въздействието си през 2022 г., като е допринесъл за почти 1 670 иновативни продукта и услуги, обучил е хиляди предприемачи и е подкрепил 5 600 новосъздадени и разрастващи се предприятия, които са привлекли инвестиции в размер на близо 6 милиарда евро; отбелязва освен това, че Институтът е приключил интегрирането си в „Хоризонт Европа“, след като е преминал към многогодишен модел на финансиране;

7. отбелязва, че Институтът е постигнал напредък в изпълнението на пилотната инициатива „Изграждане на иновационен капацитет за висше образование“, започната през 2021 г., като е увеличил интереса и участието на висшите учебни заведения; отбелязва, че Институтът е изтъкнат като един от най-важните участници с принос за европейската екосистема за иновации предвид започването на неговата инициатива „Таланти в областта на дълбоките технологии“, чиято цел е през следващите три години най-малко 1 милион таланти да придобият умения, да се преквалифицират и да повишат квалификацията си;

8. приветства факта, че Институтът подкрепи народа на Украйна след незаконното и непровокирано нашествие на Русия през февруари 2022 г., като предостави помощ на студенти, предприемачи, изследователи, висши учебни заведения и предприятия; отбелязва освен това, че Институтът откри Академията на Европейския алианс за акумулаторните батерии в рамките на програмата „Помощ за възстановяване в полза на сближаването и териториите на Европа“, която е първото значимо по размер разпределение на средства от друга програма за Института;

Ефикасност и успехи

9. отбелязва, че Институтът е подписал меморандум за разбирателство с Агенцията на Европейския съюз за обучение в областта на правоприлагането, който обхваща няколко съвместни дейности и оценки на сигурността; припомня, че съвместните дейности обединяват различни гледни точки, намаляват дублирането на усилия, стимулират ученето и укрепват отношенията между участниците; отбелязва освен това, че за да повиши своята ефективност, Институтът е започнал да осъществява прехода си от „Хоризонт 2020“ към „Хоризонт Европа“ през 2021 г. и го е приключил през 2022 г. в сътрудничество с Комисията;

10. отбелязва, че Институтът е приел различни прегледи на ефективността на процесите, в резултат на което, наред с другото, са били адаптирани длъжностните характеристики, целите на служителите и разпределението на задачите и ресурсите; отбелязва, че през 2022 г. Институтът е извършил преструктуриране и е приел, наред с други мерки, документ, озаглавен „Way of Working“ (Организация на работата), с цел повишаване на ефективността, например за използването на електронната поща, заседанията и работата от разстояние;

11. приветства факта, че през 2022 г. са внедрени нови ИТ инструменти в подкрепа на административните операции на Института с крайната цел да се повиши оперативната ефикасност и ефективност на организацията, включително инструмента за възлагане на обществени поръчки PPMT, Q-Sign (електронен подпис) и въвеждането на различни модули на информационната система на Европейската комисия за управление на човешките ресурси (Sysper); приканва Института да набележи и други вътрешни процедури, които биха могли да бъдат рационализирани чрез ИТ инструменти;

12. припомня, че е важно да се увеличи цифровизацията на Института по отношение на вътрешното функциониране и управление, но също така и с цел ускоряване на цифровизацията на процедурите; подчертава необходимостта Институтът да продължи да бъде проактивен в това отношение, за да се избегне цифрово разделение между агенциите на Съюза; обръща все пак внимание, че трябва да се предприемат всички необходими мерки за сигурност, за да се избегне всякакъв риск за онлайн сигурността на обработваната информация; настоява, че е необходимо да се засили борбата срещу кибератаките и опитите за проникване, и особено идващите от Русия или от Китай;

Политика относно персонала

13. отбелязва, че към 31 декември 2022 г. щатното разписание е изпълнено на 93 %, като са назначени 40 срочно наети служители от общо 45 длъжности за тази категория служители, разрешени съгласно бюджета на Съюза (същият брой разрешени длъжности, както през 2021 г.); отбелязва, че освен това през 2022 г. за Института са работили 25 договорно наети служители, десет срочно наети служители и един командирован национален експерт;

14. изразява загриженост във връзка с факта, че постоянният недостиг на служители в Института, както подчертава Палатата в своите годишни доклади, не се компенсира чрез предоставянето на допълнителни длъжности; подчертава, че в началото на 2023 г. Институтът отново е поискал допълнителните десет длъжности, благодарение на които би могъл да изпълни работната си програма за 2024 г.; обръща внимание, че е необходимо ресурсите на Института да бъдат приведени в съответствие с очакванията във връзка с неговия мандат;

15. отбелязва разпределението по пол сред висшите и средните ръководни длъжности в Института, като петима от общо осем служители са мъже; изразява загриженост относно баланса между половете в управителния съвет, където деветима от общо 14 служители са мъже; отбелязва разпределението по пол сред служителите на Института като цяло, като 28 от общо 65 служители са мъже; отбелязва, че политиката и планът за действие на Института в областта на равенството между половете са одобрени през 2022 г.; припомня, че е важно да се осигури баланс между половете, и призовава Института да взема предвид този аспект при бъдещо набиране и назначение на служители в рамките на висшето и средното си ръководство; призовава Комисията, при номинирането на своите членове в управителния съвет на Института, да взема предвид, че е важно да се осигури баланс между половете;

16. изразява загриженост относно географския баланс сред висшето и средното ръководство на Института, тъй като има само един ръководител от Централна и Източна Европа; настоява, че трябва да се направят подобрения; изисква от Института да докладва за това на органа по освобождаване от отговорност;

17. приветства инициативите на Института за укрепване на значението на баланса между половете, като програмата „Girls Go Circular“, на училищно равнище, и програмата „Supernovas“, която насърчава предприемачеството и лидерството на жените; отбелязва освен това, че през 2023 г. Институтът е приел Хартата за многообразие и приобщаване на Мрежата на агенциите на ЕС, потвърждавайки ангажимента си за осигуряване на равни възможности на всеки етап от кариерата и за създаването на пълноценна работна среда, в която многообразието се възприема като източник на иновации, обогатяване и творчество и в която приобщаването се насърчава от ръководителите и от всички служители;

18. отбелязва, че Институтът е внедрил по-голямата част от модулите Sysper през 2022 г. и ще продължи през 2023 г.; отбелязва, че Институтът е приел Хартата на Мрежата на агенциите на ЕС за многообразие и приобщаване, което показва неговия ангажимент по отношение на осигуряването на равни възможности и създаването на пълноценна работна среда; отбелязва освен това, че Институтът е предприел няколко мерки за подобряване на благосъстоянието на своите служители на работното място и на равновесието между професионалния и личния живот, които обхващат, наред с другото, разходите за обществен транспорт, записването на децата им в международни детски градини, гъвкавите и хибридни условия на труд;

19. отбелязва, че в рамките на програмата за карта на обучението, разработена във връзка с необходимостта Институтът и неговите служители да подобрят общите резултати от дейността, Институтът е продължил да предлага онлайн обучения за своите служители, включително на теми като етика и почтеност, предотвратяване на тормоза, защита на данните, ефективност при комбинирани заседания, осведоменост по въпросите на информационната сигурност и обучение по сигурност;

20. приветства факта, че успешно са били публикувани две покани за стажове през 2022 г.; отбелязва, че в резултат на това общо 23-ма млади специалисти са се възползвали от възможности за стаж в Института, като са започнали или завършили стажовете си през 2022 г.;

21. отбелязва, че един бивш член на Комисията и един бивш член на Европейския парламент, като членове на управителния съвет на Института, получават възнаграждение от бюджета на Института в размер на 2 000 EUR за всяко посетено заседание на управителния съвет;

22. изразява загриженост, че през 2022 г. е докладвано за един случай на тормоз, като е започнато административно разследване, което все още не е приключило; призовава Института да докладва възможно най-скоро на органа по освобождаване от отговорност за развитието в това отношение; отбелязва, че Институтът прилага политика за защита на личното достойнство и предотвратяване на психическия и сексуалния тормоз и че Институтът участва в междуведомствената работна група от доверени съветници; очаква с нетърпение да получи техния доклад и препоръки;

Предотвратяване и управление на конфликти на интереси и прозрачност

23. отбелязва съществуващите мерки и продължаващите усилия на Института за осигуряване на прозрачност, предотвратяване и управление на конфликтите на интереси, както и гарантиране на защита за лицата, подаващи сигнали за нередности; отбелязва, че Институтът е публикувал на своя уебсайт декларациите за интереси и автобиографиите на членовете на своя управителния съвет и на ръководния си екип; отбелязва освен това, че Институтът публикува на своя уебсайт информация за всички срещи, проведени от неговия управителен съвет и от ръководния му екип по време на публични мероприятия, както и за заседанията за всеки месец;

24. отбелязва, че Институтът е приел политика по отношение на предотвратяването и управлението на конфликти на интереси за служителите, включително процедури за изготвяне и оценка на годишните декларации за интереси и процедура, уреждаща нарушенията на правилата на Института относно декларациите за интереси; отбелязва освен това, че Институтът е създал консултативен комитет, който разглежда въпроси, свързани с конфликтите на интереси, осигурил е сесии за повишаване на осведомеността на своите служители по въпросите на етиката и почтеността и разработва решение относно образците и административните процедури, свързани с конфликтите на интереси;

25. приветства усилията на Института по отношение на декларациите за интереси на членовете на неговия управителен съвет, като се изготвят три различни декларации: годишната декларация за интереси, декларацията за интереси относно оценката на предложенията на ОЗИ и декларацията за интереси относно бизнес плана на ОЗИ; отбелязва, че с помощта на годишната декларация за интереси са били установени ситуации на конфликт на интереси по отношение на някои членове на управителния съвет, вследствие на което те са били информирани и са били приети смекчаващи мерки;

26. отбелязва, че Институтът работи по изготвянето на нова политика за оценка на ограниченията и забраните след приключване на трудовите правоотношения за висшите служители да заемат определени длъжности след изтичането на техния мандат; отбелязва, че политиката ще уточни длъжностите, които е забранено да бъдат заемани след края на мандата, както и критериите за това кога тази политика забранява подобни премествания в бъдеще, с ограничение от две години; приветства факта, че Институтът също така ще приеме в началото на 2024 г. политика или решение относно корупцията, с което ще постави основите за разработване на вътрешни механизми за борба с корупцията, които да бъдат приложени;

27. отбелязва факта, че Европейската служба за борба с измамите (OLAF) е издала две препоръки след две различни разследвания, като една от двете препоръки е изпълнена през 2022 г., а другата препоръка понастоящем е в процес на изпълнение; изисква от Института да докладва на органа по освобождаване от отговорност като част от последващите действия във връзка с тези препоръки;

28. припомня, че е важно Институтът да работи за постигането на по-голяма видимост в медиите, в интернет и в социалните медии, за да популяризира своята работа сред гражданите;

Обществени поръчки

29. отбелязва факта, че за три одитирани административни плащания, възлизащи на 337 116 EUR Институтът е разрешил поемането на бюджетни задължения едва след подписването на съответните правни задължения; подчертава, че това не е изолиран случай, тъй като Палатата вече отбеляза подобен проблем в своя доклад за 2021 г.; припомня, че това представлява нарушение на член 73, параграф 2 от Делегиран регламент (ЕС) 2019/715 на Комисията ([2]) („рамковия финансов регламент“); отбелязва въз основа на отговора на Института, че той ще предприеме допълнителни мерки, за да осигури пълно съответствие с тази разпоредба, а именно специални информационни сесии за персонала, актуализиране на съществуващите процедури и засилване на свързания с тях вътрешен контрол; настоятелно призовава Института да предприеме незабавни действия и да приложи мерки, за да гарантира, че всички финансови операции са в съответствие с рамковия финансов регламент;

Вътрешен контрол

30. отбелязва, че Институтът е приключил прехода на функцията на структурата за вътрешен одит към функция за наблюдение и надзор на ОЗИ, приета с Решение 12/2022 на управителния съвет, влязло в сила на 1 април 2022 г.; потвърждава, че функцията за вътрешен одит понастоящем се изпълнява от Службата за вътрешен одит на Комисията; отбелязва, че освен това ролята на координатора за вътрешния контрол е била подсилена, като задачите включват координиране на дейностите по вътрешен контрол и отчитане в Института, изпълнение на одитните препоръки, координиране на одитите, поддържане на връзка с външни одитни органи и допринасяне за финансовото и оперативното управление в области като възлагането на обществени поръчки, изпълнението на договорите, плащанията и отчитането;

31. отбелязва, че Службата за вътрешен одит е започнала подготовка през 2022 г. за стратегическия план на Института за вътрешен одит за периода 2023—2025 г.; отбелязва освен това, че Службата за вътрешен одит е започнала одит, приключил през 2023 г., на управлението на експертите в Института с цел оценка на ефективността на системата за вътрешен контрол на процесите на управление на експертите, включително подбора, сключването на договори и плащанията в Института;

32. посочва, че важна препоръка, отправена от Службата за вътрешен одит след одита на управлението на човешките ресурси от 2021 г., съсредоточена върху оценяването и прекатегоризирането, е била значително забавена с 15 месеца; отбелязва, че установените рискове включват потенциални забавяния и неефективност на дейностите, възможността за вземането на неправилно обосновани управленски решения, водещи до оспорване в рамките на процедури по обжалване или пред Съда, недоволство и демотивация на служителите, изразява загриженост, че съвместната комисия по прекатегоризиране не изпълнява своята роля, както и във връзка с цялостната загуба на доверие в процеса на прекатегоризиране и механизма за обжалване, водеща до демотивация на служителите; призовава Института да предприеме проактивни мерки за справяне с евентуални забавяния и неефективност при оценяването и прекатегоризирането и да докладва на органа по освобождаване от отговорност относно напредъка по този въпрос;

([2]) Делегиран регламент (ЕС) 2019/715 на Комисията от 18 декември 2018 г. относно рамковия финансов регламент за органите, създадени по силата на ДФЕС и Договора за Евратом и посочени в член 70 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 122, 10.5.2019 г., стр. 1).

33. отбелязва, че Институтът е увеличил взаимодействието си с OLAF, като е провел двустранни заседания и сесии за повишаване на осведомеността относно борбата с измамите; отбелязва освен това, че Институтът е въвел своята стратегия за борба с измамите за периода 2021—2023 г., приета през май 2021 г.;

34. отбелязва, че Институтът е извършил оценката на риска и е направил запис в регистъра на рисковете на Института за 2022 г., след като е установил следните рискове: неизпълнение на елементи от годишната работна програма поради недостиг на човешки ресурси, неправилно изпълнение на споразуменията за ОЗИ, закъснения в процедурите на Института за възлагане на обществени поръчки и при присъединяването към ИТ системите на Комисията, наред с другото; призовава Института да докладва на органа по освобождаване от отговорност за развитието в това отношение;

35. отбелязва въз основа на доклада на Палатата, че за поръчка за подновяване на софтуер Институтът не е извършил предварителна проверка, за да потвърди дали изпълнителят е начислил правилната цена и надбавка, както е посочено в съответното рамково споразумение, отбелязва, че това противоречи на разпоредбите на член 30 от рамковия финансов регламент относно предварителния контрол и създава риск Институтът да плати неправилно изчислени суми за получените услуги; отбелязва, че според отговора на Института при покана за оферта той ще изисква разбивка от изпълнителя, която ясно да посочва цената и надбавката, за да се оцени всеки свързан с цената риск;

Други коментари

36. отбелязва, че през 2022 г. Институтът е организирал прояви за повишаване на видимостта си в държавите членки и в Съюза, както и дни на отворените врати, за да информира за възможностите, предлагани в Института за потенциалните кандидати; отбелязва освен това, че Институтът е започнал и инициативата „Таланти в областта на дълбоките технологии“, която е част от Новата европейска програма за иновации и ще спомогне за придобиването на умения от страна на гражданите в технологичните области на бъдещето;

37. отбелязва, че Институтът работи, за да се постигне статут на неутрална по отношение на климата агенция, като предприема необходимите стъпки за управление на околната среда; отбелязва, че Институтът е най-голямата иновационна екосистема на Съюза и водещ инструмент в рамките на „Хоризонт Европа“ за справяне с изменението на климата и свързаните с него въпроси; приветства действията на Института през 2022 г. за постигане на неговите цели в областта на околната среда: създаването на комитета по устойчивост, членство в подмрежата за екологизиране на Мрежата на агенциите на ЕС и честването на EITree — проява, в рамките на която различни служители засаждат дървета в градски район;

38. отбелязва, че сертифицирането по EMAS е в средносрочния или дългосрочния дневен ред на Института;

39. по отношение на други забележки, придружаващи решението за освобождаване от отговорност, които имат хоризонтален характер, препраща към своята резолюция от 11 април 2024 г. ([3]) относно резултатите от дейността, финансовото управление и контрола на агенциите.

([3]) Приети текстове, P9_TA(2024)0280.